

عنوان مقاله:

تحلیل انتقادی گفتمان داستان گيله مرد بر اساس رویکرد نورمن فرکلاف

محل انتشار:

سومین همایش ملی زبان، ادبیات و بازشناسی مشاهیر و مفاخر (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 21

نویسندگان:

علی گودرزی - دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی دانشگاه قم

بهاءالدین اسکندری - دانشیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

تحلیل گفتمان از اواسط دهه 1960م تا دهه 1970م به عنوان گرایشی بین رشته ای در مطالعات زبانشناختی ظهور کرد. پس از به وجود آمدن رویکردهای انتقادی در زبانشناسی، تحلیل گفتمان نیز به همت اندیشمندانی چون میشل فوکو و ژاک دریدا جنبه انتقادی به خود گرفت. در این سطح از تحلیل فرض بر این است که زبان در جهت اعمال قدرت به کار برده میشود و ایدئولوژی و گفتمان در نحوه کاربرد آن نقش بسزایی دارند. نظریه سه سطحی نورمن فرکلاف یکی از رویکردهای تحلیل انتقادی گفتمان است که شامل سطوح توصیف، تفسیر و تبیین میشود. هدف نهایی این رویکرد تبیین پیوند میان متن و جامعه، به عنوان سطح خرد و کالن میباشد. در پژوهش حاضر سعی بر این است که داستان گيله مرد اثر بزرگ علوی با توجه به این رهیافت بررسی شود تا چگونگی نگرش و عقاید نویسنده و همچنین ایدئولوژیها و گفتمانهای موثر بر ذهن و زبان او، به عنوان یکی از چهره های بنام داستان نویسی معاصر که نویسندگانی تحت تاثیر سبک و آراء او قرار گرفتند، بررسی شود. از این رهگذر به این نتیجه رسیدیم علوی به عنوان نویسنده ای که دغدغه های اجتماعی دارد، در گيله مرد به مسائل و تحولات اجتماعی و سیاسی توجه داشته و با نگاهی ایدئولوژیک به آنها نظر انداخته است. گفتمان مسلط بر این داستان را میتوان گفتمان مبارزه و مقاومت بر علیه ظلم و استبداد دانست. انتخابهای علوی در سطح واژگان و دستور و همچنین شخصیت پردازیهای او نشان دهنده گرایش او به ایدئولوژی خاصی است که در جهت ضدیت با گفتمان مستبدانه حکومت پهلوی قرار دارد. علوی در این اثر سعی دارد مبارزات دهقانی و قیامهای دهقانی گیلان را در دهه 1330ه.ش نشان دهد و تا از این طریق گفتمانی بر علیه گفتمان حکومتی را به مخاطبین خود بنمایاند.

کلمات کلیدی:

تحلیل انتقادی گفتمان، ساختار اجتماعی، ایدئولوژی، فرکلاف، بزرگ علوی.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/894902>

